

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Rónyai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Kugler Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 6. napján kelt 19.G.41.606/2010/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes megbízást kapott a ... és ... projekt rekultivációs munkáinak elvégzésére; e körben 2008. augusztus 1. napján megbízta a felperest, hogy a projekt megvalósítása érdekében működjön közre, folytasson tevékenységet a projekt műszaki dokumentumok, a szerződések, a gazdasági, jogi, műszaki előírások szerinti teljesítéséért, integrálja a projekt egyes részeinek szakmai eredményeit, koordinálja az ott folyó munkát, a projekt folyamat közben tartásával, szakmai vezetésével irányítsa a munkát. A felek a szerződés 1.4. pontjában rögzítették, hogy a jogviszony gondossági- és nem eredménykötelem. A szerződés szerint a munka elvégzéséért havonta 1.100.000 forint + ÁFA összegben számlázható megbízási díj jár 16.500.000 Ft + ÁFA összegben, és külön megállapodás szerint eredményességi, valamint sikerdíj illeti meg a felperest.

A peres felek a szerződést 2009. október 1. napján módosították; a megbízási díj 19.800.000 forint + ÁFA összegre változott, melyet a felperes továbbra is havonta 1.100.000 forint + ÁFA összegben volt jogosult számlázni. A felek e szerződésmódosításban megállapodtak abban is, hogy a felperest 7 millió forint + ÁFA összegű eredményességi díj illeti meg, ha a szerződésmódosítást megelőző műszaki tartalmát határidőben megvalósítja.

A peres felek 2009. november 1. napján megállapodtak abban, hogy a felperest a vállalkozása tárgyában elért megtakarítások pénzbeni értékének 20 %-a + ÁFA összegű sikerdíj illeti meg; a sikerdíj alapja az elvárt teljesítmény és a megvalósulási költség különbözete. A megállapodás szerint az elvárt teljesítmény az alperes által készített ... dokumentumban a 91. sor szerinti 443.459.816 forint tervezett közvetlen megvalósulási költség 400 millió forinton vagy az alatt való teljesítése, a megrendelő teljesítésigazolás kibocsátásával és aláírásával ismeri el a jogos díjat.

A ... mint a ... referencia igazolást adott ki a felperes beltagja, ... részére, mely szerint a hulladéklerakók rekultivációja az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően megtörtént, a műszaki átadás-átvétel 2009. október 21-én lezárult; az okirat szerint a projekt ellenszolgáltatás nettó összege 2.266.534,49 euró volt.

A felperes 2009. december 18-án az alperes részére számlát állított ki bruttó 3.750.000 forint eredményprémiumról; a teljesítésigazolást az alperes nem írta alá, ugyanakkor a 2010. április 8-án kelt szállítói egyenlegközlőt, mely szerint 2009. december 31-i fordulónappal e felperesi követelés fennáll, elfogadta.

2010. január 11. napján a felek teljesítésigazolást írtak alá az eredményprémium 2. számú végszámlájához bruttó 5 millió forint összegről, ennek alapján a felperes 2010. január 15. napján kibocsátotta a számláját.

2010. január 15. napján a felek teljesítésigazolást írtak alá a 18. számú végszámlához, melynek alapján a felperes 2010. január 15. napján kibocsátotta a bruttó 1.375.000 forint összegű számláját.

2010. január 15-én sikerdíjhoz írtak alá a felek teljesítésigazolást bruttó 6 millió forint összegről, melynek alapján 2010. január 15-én a felperes kiállította a számláját.

A felperes 2010. április 22-én és május 17-én kelt levelében eredménytelenül szólította fel az alperest a fenti négy számlában foglalt összesen 16.125.000 forint lejárt tartozás megfizetésére.

A fizetési meghagyással indult, az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes módosított keresetében 16.125.000 forint és ez után a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Előadta, hogy a 2008. augusztus 1. napján aláírt szerződés alapján vállalt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, az alperes a teljesítésigazolásokat aláírta, a 3.750.000 forint és 5 millió forint eredményprémiumról, 1.375.000 forint havi díjról és 6 millió forint sikerdíjról kiállított számlákat befogadta, ennek ellenére fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes a kereset elutasítását kérte; kifogásolta, hogy a szerződést az alperes részéről cégjegyzési joggal nem rendelkező ..., a teljesítésigazolásokat ... írta alá, akinek szintén nem volt önálló aláírási joga és együttes aláírási jogot is csak 2010. április 15-ét követően szerzett, mindkét személy rosszhiszeműen járt el.

Állítása szerint a havonta esedékes díjat rendszeresen megfizette, az utolsó havi díj megfizetésére azért nem került sor, mert a felperes nem szerződésszerűen teljesített, a projekt veszteséges volt, melynek egyik oka a felperes hibás teljesítése volt. Álláspontja szerint az eredményességi díjjal kapcsolatosan a felek között nem jött létre külön megállapodás, ezért e díjat nem követelheti a felperes. Elismerte, hogy a sikerdíj feltételeiről 2009. november 1-jén megállapodtak a felek, azonban a költségek alapjául szolgáló kalkuláció nem vette figyelembe a projekt valamennyi költségét, így ténylegesen nem haszon, hanem kizárólag veszteség keletkezett.

Az elsőfokú bíróság 2011. október 6. napján kelt 19.G.41.606/2010/14. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 16.125.000 forintot és ezen összeg után 2010. január 30-tól a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével egyező mértékű késedelmi kamatot és 859.375 forint perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 900.000 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek határozott idejű, vállalkozási szerződésnek nevezett, de tartalma szerint a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződést kötöttek 2008. augusztus 1. napján, melyben a felperes szervezési-bonyolítási feladatokat vállalt; a szerződés létrejöttét, annak tartalmát az alperes sem vitatta.

Az alperes azzal védekezett, hogy a képviseletében cégjegyzési joggal nem rendelkező személy, ... írta alá a szerződést, azonban maga sem állította, hogy az aláíró nem rendelkezett meghatalmazással. A felek a szerződést 2009. október 1. napján, majd 2009. november 1. napján módosították, melyek a szerződés megerősítéseként, jóváhagyásaként értékelendők.

A szerződés 6.2. pontja értelmében a felperes havi díjra volt jogosult, ezen túlmenően a szerződés 1. számú mellékletében meghatározott feltételek teljesítése esetén sikerdíj illette meg, a szerződésmódosítás 6.6. pontjában írt feltételek esetén pedig eredményességi díjra is igényt tarthatott. A melléklet, illetve szerződésmódosítás érvényességéhez kétség nem fér, ezen okiratok vonatkozásában az alperes az eljárók képviseleti jogát nem tette vitássá.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az F/5 alatti teljesítésigazolás az alperes részéről nincs aláírva, azonban maga sem állította, hogy a szerződés 6.6. pontja szerinti feltételt a felperes nem teljesítette, az eredményességi végszámlához kapcsolódó 2010. január 11-i teljesítésigazolás időpontja pedig korábbi, mint a szerződés véghatárideje. A felperes által csatolt referenciaigazolásból megállapítható, hogy a felperes által végzett munka már 2009. október 21. napján befejezésre került.

Az 1.100.000 forint + ÁFA összegű havidíj vonatkozásában az alperes azzal védekezett, hogy a felperes hibásan teljesített, annak tényét azonban a bíróság felhívása ellenére sem részletezte. Utalt arra, hogy érdemi információval nem rendelkezik, tanúkat kért kihallgatni a tényadatok közlésére, az elsőfokú bíróság

azonban a tanú meghallgatást mellőzte, mert utóbbi tényállítás bizonyítására szolgál és nem a fél által elő nem adottak közlésére.

A sikerdíj tekintetében a bíróság megállapította, az alperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy nem jött létre a felek között megállapodás. 2009. november 1. napján, az alapszerződés 1. számú mellékletében rögzítették, hogy sikerdíjként a megtakarítás pénzbeni értékének 20 %-a illeti meg a felperest, ÁFA-val növelten, a sikerdíjra való jogosultságot az F/8 alatti teljesítésigazolás bizonyítja. Ezzel szemben az alperes a sikerdíj mértékére vonatkozóan elő sem adta, hogy milyen adatok szerint, milyen költségek alapján kellene azt kalkulálni, e körben is a bizonyítandó tények megjelölése nélküli tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság az alperes által előterjesztett tanúbizonyítási indítványt a Pp. 3. § (4) bekezdésének második mondata alapján is, sürgősségi okán mellőzte, mert álláspontja szerint a teljesítésigazolásokat aláíró személytől nyilvánvalóan nem várható el olyan tartalmú tanúvallomás, hogy valótlan tartalmú, hamis iratot szerkesztett, írt alá. Emellett az alperes nem tett semmilyen konkrét állítást azon túlmenően, hogy „a projektet az alperes óriási veszteséggel valósította meg”, így tényállítás hiányában annak valóságtartalma sem vizsgálható.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel; kérte az első fokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását. Fenntartotta és változtatás nélkül megismételte az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezését, kitérve az ítélet sérelmes megállapításaira. Álláspontja szerint tévesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy ... képviseleti joga hiánya irreleváns, ugyanakkor továbbra sem állította, hogy az aláírási jogosultság hiánya a szerződés „nemlétét” eredményezte volna. Véleménye szerint nevezett személy rosszhiszeműsége lényeges körülmény, mely a szerződésmódosítások és teljesítésigazolások aláírásakor is fennállt.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hibás teljesítést kizárólag tanúbizonyítással kívánta alátámasztani; az elsőfokú eljárás során közölte, hogy a társaság könyveiből, a projekt dokumentációjából egyértelműen megállapítható a veszteséges tevékenység, és ezáltal a felperesi munkavégzés hibája.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján, előadva, hogy a fellebbezésben írtakat az elsőfokú bíróság megvizsgálta, helytállóan értékelte, az előadottak az ítélet megváltoztatására nem adnak alapot.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és megalapozott az abból levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú bíróság alperes védekezésének alaptalanságára helytállóan következtetést vonva állapította meg, hogy a peres felek között 2008. augusztus 1-jén érvényes, a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerint minősülő megbízási szerződés jött

létre, melynek - valamint érvényes módosításai - alapján a felperes szerződés szerinti díjazására igényt tarthat.

Osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját ... törvényes képviseleti joga hiányában történő eljárása értékelésére vonatkozóan; kétségtelen, hogy az alperes cégadatai szerint a szerződés 2008. augusztus 1-jei aláírásának időpontjában ... nem volt a társaság ügyvezetője, felperestől származó üzleti képviseleti joga hiányát azonban az alperes sem állította, továbbá a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerinti álképviselő fennállása esetén is arra vonható következtetés, hogy eljárása utólagosan jóváhagyást nyert, ekként értékelhető ugyanis a 2009. október 1-jei és 2009. november 1-jei megállapodás megkötése, a felperesi teljesítés alperes általi elfogadása és a havi díjazás - peresített kivételével történő - rendszeres kiegyenlítése.

A felperes elmaradt havi díj kifizetésére irányuló kereseti kérelme körében nem tévedett az elsőfokú bíróság annak megállapításakor, hogy az alperes a díjfizetés jogszerű megtagadására alapot adó körülményt nem igazolt.

A megbízási szerződés 1.4. pontjában rögzítettek szerint a felek - összhangban a Ptk. 478. § (2) bekezdésének első fordulataiban foglaltakkal - abban állapodtak meg, hogy a felperes köteleme nem eredmény-, hanem gondossági kötelelem, így a Ptk. 478. § (2) bekezdésének második fordulója szerint is díj visszatartásra önmagában az eredmény elmaradása alapul nem szolgálhat.

Az alperes ezen kereseti kérelemmel szembeni védekezésében a projekt veszteségességére vezető felperesi „hibás” teljesítést állított; konkrétumok megjelölése nélkül az ügykezelését kifogásolta és a projekttel kapcsolatos szervezési munkák megfelelőségének a hiányát állította, ugyanakkor az e körben őt terhelő tényállítási és bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Iratellenes alperes azon fellebbezési előadása, hogy a projekt veszteségességének alátámasztására a tanúbizonyítási indítványa mellett kérte okirati bizonyítékként figyelembe venni a társaság könyveit, valamint a projekt vonatkozó dokumentációját; erre vonatkozó nyilatkozatot sem a 2011. augusztus 9-i, sem a 2011. szeptember 23-i írásbeli előkészítő irata, illetőleg a 2011. október 6-i tárgyaláson rögzített szóbeli előadása nem tartalmaz. A 2011. szeptember 23-i beadványából kitűnően arra hivatkozott, az általa tanúként meghallgatni indítványozott személyek rendelkeztek a perbeli jogviszonyról érdemi információval, rálatással felperes hibás teljesítésének körülményeire, ezen alperesi nyilatkozat alapján az elsőfokú bíróság a Pp. 167. § (1) bekezdésében foglaltak helytálló figyelembevételével mellőzte a tanúbizonyítást, helyesen kifejtve, hogy a tanúmehallgatás mint bizonyítási eszköz a fél tényállítási kötelezettségét nem pótolhatja, konkrét tényelőadás hiányában pedig annak valóságtartalma a kért bizonyítás lefolytatásával nem vizsgálható.

Az alperes bizonyítás lefolytatására alapot adó tényállítási kötelezettségét a sikerdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelemmel szembeni védekezése körében sem teljesítette; osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon okfejtését, az alperes a felperesi díjszámítás helytállóságát alappal nem vonta kétségbe, nem

adott elő azzal összevetésre alkalmas saját számítást, az e körben ugyancsak indítványozott tanúbizonyításra pedig a fent már részletesen kifejtettek szerinti azonos eljárásjogi okból nem volt lehetőség.

A rendelkezésre álló okiratokkal nem összhangban álló védekezést terjesztett elő az alperes az eredményességi díj megfizetésére irányuló kereseti kérelemmel szemben; a felperes a 2009. október 1-jén kelt okirat becsatolásával kétségmentesen igazolta az ezen díjtételre jogosító szerződési feltételekben történő megállapodás létrejöttét, kellően igazolta, hogy a szerződésmódosítást megelőző műszaki tartalom határidőben való megvalósítása esetén volt jogosult eredményességi díjra.

Ezen követelés elbírálása körében az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe, hogy egyfelől az alperes a védekezésében felperes késedelmét maga sem állította, másfelől azt, hogy a teljesítési határidő betartásának alátámasztására szolgált ... referencia igazolása, melyből kitűnően a projekt a 2009. október 21-i műszaki átadás-átvétellel lezárult, ebből következően a 2010. január 31-i befejezési határidő nyilvánvalóan teljesült.

A felperes a keresettel érvényesített mindhárom (havi, siker, eredményességi) díjtételhez kapcsolódóan - az egyik számla kivételével - teljesítésigazolásokat csatolt; az alperes ezen okiratok alperesi aláírójának aláírási jogosultságát és jóhiszeműségét tette vitássá, a fellebbezésben e körben fenntartott védekezését a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak okán nem osztotta.

Önmagában ... - alperesi cégszerűséggel igazolt - törvényes képviselési jogállása hiányából nem következik eseti eljárási jogosultsága hiánya is, az alperes által ugyancsak kifogásolt szállítói egyenlegközlőből kitűnően gazdasági vezetőként járt el, mely nem feltétlenül jár együtt a cégjegyzési jogosultsággal. Az alperes nem álképviselés fennállását állította, hanem nevezett cégjegyzési jogosultsága hiányát kifogásolta, a megbízási szerződés azonban a teljesítésigazolás alakítására, annak kiállítói személyére, a törvényes képviselők nyilatkozattételi kizárólagosságára rendelkezést nem tartalmazott. Nevezett személy rosszhiszeműsége pedig amellyel, hogy nem bizonyított, egyoldalú alperesi előadás, az érintett saját tanúvallomásaival nyilvánvalóan nem igazolható, az általa tett jognyilatkozatok alperesi megtámadására pedig peradat nem merült fel.

Mindezért a túlnyomórészt alperesi teljesítésigazolásokkal is megerősített felperesi követelések megalapozottságára az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést, a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállás megállapítására, sem eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, ezért a Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított bruttó 300.000 forint jogi képviselési munkadíjból áll, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM

rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint jogorvoslati illeték megfizetésére.

Budapest, 2012. június 5.

Levek Istvánné dr. s. k.,
mb. tanácselnök

Dr. Csányi Terézia Katalin s. k.,
előadó bíró

Dr. Felker László s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül